

การศึกษาวิจัย เรื่อง การผลิตและการตลาดพริกขี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดา ในพื้นที่จังหวัดสงขลา ปี ๒๕๖๒

๑.๑ ความสำคัญของการวิจัย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายพัฒนาการเกษตร โดยใช้การตลาดนำการผลิตเพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรวางแผนการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ซึ่งที่ผ่านมาภาคการเกษตรยังประสบกับปัญหาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ปริมาณผลผลิตมากกว่าความต้องการของตลาด ต้นทุนการผลิตสูง รวมถึงสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้ภาครัฐมีนโยบายในการส่งเสริมแนะนำให้เกษตรกรปลูกพืชอายุสั้นใช้น้ำน้อย เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน แตงกวา ฟักทอง ฟักเขียว ถั่วเขียว และมีพืชอายุสั้นที่น่าสนใจ ได้แก่ พริกขี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดา

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๙ จึงได้ทำการศึกษการผลิตและการตลาดพริกขี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดา ในพื้นที่จังหวัดสงขลา

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพริกขี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดา

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาสถานการณ์การตลาด วิธีการตลาด ส่วนเหลือการตลาด และต้นทุนการตลาด

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๓.๑ ประชากรที่ทำการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกพริกขี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดา ในพื้นที่อำเภอระโนดและอำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

๑.๓.๒ ระยะเวลาของข้อมูล คือ ปี ๒๕๖๒ (๑ มกราคม ๒๕๖๒ ถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒)

๑.๔ วิธีการวิจัย

๑.๔.๑ การรวบรวมข้อมูล

๑) วิธีการรวบรวม รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

๒) แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

๒.๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มเป้าหมาย อำเภอระโนดและอำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ดังนี้

(๑) เกษตรกรผู้ปลูกพริกขี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดา พื้นที่อำเภอระโนดและอำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๗๑ ตัวอย่าง ประกอบด้วย ได้แก่ อำเภอระโนด จำนวน ๑๔๘ ราย และอำเภอกระแสสินธุ์ จำนวน ๒๓ ราย (๒) พ่อค้าผู้ประกอบการระดับต่าง ๆ เช่น พ่อค้าขายส่งต่างถิ่น พ่อค้ารวบรวมในหมู่บ้าน พ่อค้าคนกลาง อย่างน้อยระดับละ ๒ ราย รวมทั้งสิ้น ๖ ราย

ผลการศึกษา

๑. ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกขี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดา ปี ๒๕๖๒

การศึกษาค้างนี้ ศึกษาต้นทุนการผลิตทางด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย ต้นทุนที่เป็นเงินสด และไม่
เป็นเงินสด บวกด้วยค่าเสียโอกาสในการลงทุน และค่าเสียโอกาสในเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร

ต้นทุนการผลิต	ผลตอบแทน
ผลผลิตต่อไร่เท่ากับ ๑,๖๒๔.๑๘ บาท/ไร่ ต้นทุนต่อกิโลกรัม ๒๒.๖๗ บาท/กก. ต้นทุนการผลิต ๓๖,๘๒๔.๗๔ บาท/ไร่	เกษตรกรขายได้ ๔๒.๕๖ บาท/กก. ผลตอบแทน ๖๙,๑๒๕.๑๐ บาท/ไร่ ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ ๓๒,๓๐๐.๓๖ บาท ผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัม ๑๙.๘๙ บาท เกษตรกร มีกำไร เท่ากับ ๑๙.๘๙ บาท/กก.

ถ้าคิดเงินทุนเฉพาะที่เป็นเงินสดอย่างเดียว ต้นทุนทางด้านเงินสด ๒๔,๓๒๗.๕๓ บาทต่อไร่ ผลผลิต
ต่อไร่เท่ากับ ๑,๖๒๔.๑๘ กก./ไร่ เมื่อคิดเป็นต้นทุนทางด้านเงินสดต้นทุนการผลิตเท่ากับ ๑๔.๙๘ บาท/
กิโลกรัม

เกษตรกรมีกำไรเท่ากับ ๒๗.๕๘ บาท/กก.

๒. สถานการณ์การตลาด วิธีการตลาด และส่วนเหลือการตลาด

๑) สถานการณ์การตลาด

พ่อค้ารวบรวม รวบรวมผลผลิต ให้กับพ่อค้าขายส่งและขายปลีกภายในประเทศ

พ่อค้าขายส่งภายในประเทศ รวบรวมให้กับพ่อค้าผู้ส่งออกที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

๒) วิธีการซื้อขายพริกขี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดา

การจำหน่าย ผลผลิตพริกพ่อค้ารวบรวมที่ส่งไปจำหน่ายภายในประเทศ เช่น ส่งไปจังหวัด
ราชบุรี และตลาดต่าง ๆ เช่น ตลาดสี่มุมเมือง ตลาดไท เป็นต้น

พ่อค้าส่งออก เพื่อส่งออกไปยังผู้บริโภครต่างประเทศโดยผ่านช่องทางทางด้านศุลกากรสะเดาและ
ด่านศุลกากรปางเบงกาลีไปยังประเทศมาเลเซีย

๒) วิธีการตลาด

เกษตรกรขายให้กับพ่อค้ารวบรวม ร้อยละ ๙๗.๐๐ ของผลผลิตทั้งหมด และจำหน่าย
ให้พ่อค้าปลีกโดยตรง ร้อยละ ๓.๐๐ ของผลผลิตทั้งหมด

พ่อค้ารวบรวมจำหน่ายต่อให้กับพ่อค้าผู้ส่งออก ร้อยละ ๙๐ เพื่อส่งออกไปยัง
ต่างประเทศ

เกษตรกรขายให้กับพ่อค้าขายส่ง ร้อยละ ๗ เพื่อบริโภคภายในประเทศ

เกษตรกรจำหน่ายให้พ่อค้าปลีกโดยตรง ร้อยละ ๓.๐๐

๓) ส่วนเหลื่อมการตลาด ต้นทุน และกำไร

๓.๑) ส่วนเหลื่อมการตลาด

ส่วนเหลื่อมการตลาดระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้ารวบรวม เท่ากับ เท่ากับ ๖.๙๔ บาท

ส่วนเหลื่อมการตลาดระหว่างที่พ่อค้ารวบรวมกับพ่อค้าผู้ส่งออกอยู่ที่ กิโลกรัมละ ๑๙.๙๔ บาท

๓.๒) ต้นทุนและกำไรของผู้ประกอบการ

๓.๒.๑) ต้นทุนและกำไรของพ่อค้ารวบรวม พบว่า ราคาพ่อค้ารวบรวมที่ได้รับจากการจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าผู้ส่งออก เท่ากับ ๔๙.๕๐ บาทต่อกิโลกรัม

พ่อค้ารวบรวมมีต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ ๔๕.๓๒ บาทต่อกิโลกรัม แยกเป็นต้นทุนสินค้าคือราคาที่ซื้อมาจากเกษตรกรเท่ากับ ๔๒.๕๖ บาท บวก ต้นทุนตลาด ๒.๗๖ บาท

พ่อค้ารวบรวมมีกำไรจากการจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าผู้ส่งออก

เท่ากับ ๔.๑๘ บาทต่อกิโลกรัม

๓.๒.๒) ต้นทุนและกำไรสุทธิของพ่อค้าผู้ส่งออก พบว่า ราคาพริกชี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดา ที่พ่อค้าผู้ส่งออกได้รับจากการจำหน่ายผลผลิตให้กับผู้ประกอบการค้าปลายทางประเทศมาเลเซีย เท่ากับ ๖๙.๔๔ บาทต่อกิโลกรัม ขณะที่พ่อค้าผู้ส่งออก มีต้นทุนทั้งหมด เท่ากับ ๕๓.๔๒ บาทต่อกิโลกรัม แยกเป็นต้นทุนสินค้า ๔๙.๕๐ บาท และต้นทุนตลาด ๓.๙๒ บาท ดังนั้นพ่อค้าผู้ส่งออกมี กำไรจากการจำหน่ายผลผลิตให้กับผู้ประกอบการค้าปลายทางประเทศมาเลเซีย เท่ากับ ๑๖.๐๒ บาทต่อกิโลกรัม หรือร้อยละ ๒๙.๙๙ ของต้นทุนทั้งหมดของพ่อค้าผู้ส่งออก

ตารางที่ ๑ ส่วนเหลื่อมการตลาดและต้นทุนทางการตลาดของการจำหน่ายพริกชี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดา

ปีการผลิต ๒๕๖๒

หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม

รายการ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
๑. ต้นทุนการผลิต ณ ไร่นา (๑)	๒๒.๖๗	๓๒.๖๔
๒. ราคาที่เกษตรกรได้รับ ณ ไร่นา	๔๒.๕๖	๖๑.๒๙
๓. กำไรของเกษตรกร ณ ไร่นา (๒)-(๑)	๑๙.๘๙	๒๘.๖๔
๔. ต้นทุนการตลาดของพ่อค้ารวบรวม	๒.๗๖	๓.๙๗
ค่าจ้างรถขนส่ง	๑.๐๗	๑.๕๔
ค่าสูญเสียน้ำหนักขณะขนส่ง	๐.๒๘	๐.๔๐
ค่าแรงงานคัดแยก/ขนย้าย	๐.๓๐	๐.๔๔
ค่าสูญเสียน้ำหนักในกระบวนการจัดการ	๑.๐๐	๑.๔๔
ค่าบรรจุภัณฑ์	๐.๑๐	๐.๑๔
ค่าไฟฟ้า	๐.๐๑	๐.๐๑

ตารางที่ ๒ ส่วนเหลือมการตลาดและต้นทุนทางการตลาดของการจำหน่ายพริกชี้ฟ้าพันธุ์จินดา
ปีการผลิต ๒๕๖๒ (ต่อ)

หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม

รายการ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
๕.ราคาที่พักค้ารวบรวมได้รับ	๔๙.๕๐	๗๑.๒๘
๖.กำไรของพ่อค้ารวบรวม (๕)-[(๔)+(๒)]	๔.๑๘	๖.๐๒
ส่วนเหลือม (๔)+(๖)	๖.๙๔	๙.๙๙
๗.ต้นทุนการตลาดของพ่อค้าผู้ส่งออก	๓.๙๒	๕.๖๕
ค่าจ้างรถขนส่ง	๐.๘๑	๑.๑๖
ค่าสูญเสียน้ำหนักขณะขนส่ง	๐.๐๑	๐.๐๑
ค่าแรงงานคัดแยก	๐.๒๗	๐.๓๙
ค่าสูญเสียน้ำหนักในกระบวนการจัดการ	๐.๑๐	๐.๑๔
ค่าบรรจุภัณฑ์	๒.๐๒	๒.๙๑
ค่าไฟฟ้า	๐.๔๙	๐.๗๑
ค่าเช่าร้าน/แผง	๐.๒๒	๐.๓๑
๘.ราคาที่พักผู้ส่งออกได้รับ	๖๙.๔๔	๑๐๐.๐๐
๙.กำไรของพ่อค้าผู้ส่งออก (๘)-[(๗)+(๕)]	๑๖.๐๒	๒๓.๐๗
ส่วนเหลือม (๗)+(๙)	๑๙.๙๔	๒๘.๗๒

หมายเหตุ : การศึกษาไม่สามารถหาต้นทุนการตลาดและราคาขายปลีก ของพ่อค้าปลีกที่ประเทศมาเลเซียได้

ที่มา : จากการสำรวจ

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย

๑) ด้านการผลิต

๑.๑) เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูงโดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา เช่น การให้น้ำ การดายหญ้า/ถอนหญ้า การพรวนดิน (ทำรูน) การใส่สารและวัสดุปรับปรุงดิน เป็นต้น และการเก็บเกี่ยว เกษตรกรจึงควรลดต้นทุนค่าใช้จ่ายดังกล่าว อย่างเช่น วางระบบการให้น้ำแทนแรงงานคน

๑.๒) รวมกลุ่มสมาชิกเพื่อให้มีอำนาจต่อรองลดค่าจ้างในการดูแลรักษา เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเป็นการสร้างเครือข่ายการผลิต สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน รวมทั้งการวางแผนการผลิต เช่น การกำหนดช่วงการปลูกที่ แตกต่างเพื่อลดปัญหาผลผลิตกระจุกตัวทำให้ราคาต่ำ และลดความต้องการใช้แรงงานเก็บเกี่ยวให้น้อยลง

๑.๓) นำตัวอย่างดินของเกษตรกรไปให้สถานีพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน วิเคราะห์ดิน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้แนะนำการใส่ปุ๋ยตามความเหมาะสมของดิน ซึ่งจะทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพและลดต้นทุนการใส่ปุ๋ยและสารเคมีที่ไม่จำเป็น

๑.๔) เกษตรกรควรศึกษาถึงโรคที่จะเกิดตามฤดูกาล เช่น ฤดูฝนและอากาศชื้น เกษตรกรควรเตรียมรับมือการระบาดของโรคกุ้งแห้ง (แอนแทรกโนส) และโรครากเน่า โดยเตรียมวิธีการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการระบาดอย่างรุนแรงและก่อให้เกิดความเสียหายต่อต้นพริกและผลผลิต

๑.๕) เกษตรกรใช้สารเคมีและยาปราบศัตรูพืชในปริมาณที่ค่อนข้างมาก ควรปรึกษากับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำ รวมทั้งเกษตรกรควรใช้สมุนไพรที่ได้จากธรรมชาติมาใช้ทดแทนการใช้สารเคมีบางส่วน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและให้เกิดความปลอดภัยต่อเกษตรกรเองและผู้บริโภค

๒) ด้านการตลาด

การผลิตและการตลาดผู้ปลูกพริกชี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดาในพื้นที่จังหวัดสงขลา ยังมีส่วนต่างด้านส่วนเหลือมการตลาดค่อนข้างมาก ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการการผลิตและการตลาดมีประสิทธิภาพมากขึ้น เกษตรกรควรมีการรวมกลุ่มสมาชิกผู้ปลูกพริกชี้หนูผลใหญ่พันธุ์จินดา เพื่อให้มีอำนาจต่อรองทางการจำหน่าย รวมทั้งการเพิ่มช่องทางการตลาดภายในประเทศให้มากขึ้น

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๙